

2•2012

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n jäsenlehti

PLAARI

Pikkuusen
häjymmät
pirot s.8

**Yrittäminen on tasapainoilua
muuttuvissa olosuhteissa.
Hallitse riskit!**

AYT

Työttömyysturvaa yrittäjille

www.ayt.fi

Maksuton palvelunumero 0800 9 0888

Sisällysluettelo 2-2012

Puheenjohtajalta.....	3
Päätoimittajalta.....	3
Kurikan pojasta Espoon piispaksi.....	4
Panu Hemminki maalaa metafysisiä muistelmia.....	6
Nuorisoseuraliikkeen historian ensimmäiset kappaleet puhemiehelle.....	7
Itsenäisyyspäivän puhe 2011.....	8
Vuosikokous.....	11
Pikkuusen häjymät pirot.....	12
Pohjalaisia-musikaali on tätä päivää.....	14
In Memoriam Tuomo Tuomi.....	15
Pohjanmaalta valtakunnan tason vaikuttajaksi.....	16
Erlainen elämäkerta innostaa.....	18

Puheenjohtajalta

Arvot ja perinteet

Keskityn aluksi Helsingin Eteläpohjalaisten arvoihin, joita on käsitelty edellisessä lehdessä. Väärinkäsitysten välttämiseksi tarkennan muutamia asioita ja tuon esille meille tärkeät arvot. Yhdistyksen arvomaailma on tänä päivänä sama, mikä se on ollut koko yhdistyksen toiminnan ajan, eikä se ole muuttunut eikä sitä olla muuttamassa, vaikka sellaisen kuvan saattoikin edellisestä Plarista saada. Olemme kotiseutuyhdistys, jonka tarkoituksena on toimia pääkaupunkiseudulla asuvien eteläpohjalaisten yhdysseitinä vaalimalla kotimaakunnan henkeä. Meidän jokavuotiset tärkeimmät tilaisuutemme ovat tammisunnuntain kirkkopyhä

ja itsenäisyyspäivän juhla. Onhan kristillisuus yksi eteläpohjalaisten voimavara ja isänmaallisuus kuuluu eteläpohjalaisiin perinteisiin. Näin me olemme saaneet viettää arvokkaita juhlia vuosittain. Kulttuurin ja kulttuuriperinteen siirtämisellä on tärkeä osuus keskuudessamme. Kuntavierailut ja erilaiset kulttuuritapahtumat kuuluvat edelleen ohjelmistoomme.

Eteläpohjalaiset ovat kunnostautuneet viime aikana urheilun saralla. Onnittelut Koskelan Pekalle MM-hopeamitalista pikaluistelussa ja Seinäjoen Peli-Veljille kultamitalista salibandyssä sekä jokaiselle eteläpohjalaiselle urheilijalle hyvistä suorituksistaan. Tänä kesänä on kiva katsoa pesäpalloa, kuinka pyöreä pallo on eteläpohjalaisten räpylässä, ja kenellä se parhaiten siinä pysyy. Eteläpohjalaisille Olympialaisiin lähtijöille parhaan menestyksen toivotukset.

Seuraava tapahtuma, jossa olemme mukana, on Pikkuusen Häjymät Piro 7 – 9.6. Senaattorilla. Tervetuloa tapaamaan meitä. Syksyn ohjelman ja sen aikataulun varmistuttua kerromme siitä seuraavassa Plarissa. Kampin Palvelukeskus

menee syksyllä remonttiin ja joudumme evakoon. Tilaisuuksille etsimme uutta pitopaikkaa, joka varmistuu alkukesän aikana.

Tätä kirjoittaessani olen Lappajärven rannalla ja loput jäät märkänivät viime yönä järveen. Samat vesilinnut palaavat tuttuihin pesimäpaikkoihin rannoille ja pikkulinnut ovat palanneet livertämään pihapiiriin. Eteläpohjalaiset ovat kuin muuttolinnut. Kesän aikana he pyrkivät käymään tutuilla kotiseuduillaan kuka missäkin pitäjässä. Etelä-Pohjanmaalla on paljon erilaisia kulttuuritapahtumia kesän aikana, joissa on mukava käydä tapaamassa tuttuja ja kuulla kotiseudun kuulumisia.

Plarin uuden päätoimittaja **Suvi Lahdenmäen** toivotan tervetulleeksi meidän eteläpohjalaisten joukkoon tekemään meille mielenkiintoista kotiseutulehteä. ▼

Kiitokset jäsenille aktiivisesta yhteydenpidosta ja arvokkaasta palautteesta.

Hyvää kesää kaikille!

Kiitokset Lämmin kiitos entiselle päätoimittajalle **Terttu Savolalle** ja hänen tyttärelleen toimitussihteeriksi **Sabrina Norlamolle** viidentoista vuoden ansiokkaasta ja paneutuvasta työstä Plari-lehden parissa. Hyvää jatkoa Teille! Toivottaa Helsingin Eteläpohjalaisten hallitus ja puheenjohtaja

Tervehdys, hyvät Plarin lukijat!

Olen saanut kunnian tulla valituksi lehtenne uudeksi päätoimittajaksi. Otan tehtävän vastaan uteliaan innostuneena mutta nöyränä. Työ on haastava, mutta erittäin mielenkiintoinen. Olen jo nyt huomannut, miten valtava merkitys synnyinseudulla on täällä ruuhkasuomessa asuville pohjalaisille ja miten laaja-alaisesti pohjalaisuuden voi ymmärtää. Valtavan määrän tieteilijöitä ja tutkijoita, taiteilijoita sekä yrittäjiä on Etelä-Pohjanmaa maailmalle tuottanut.

Nyt pääkaupunkiseudun hengellinen elämäkin on saanut taas lisän eteläpohjalaisuutta, kun Seinäjoen kirkkoherra, kurikkalais-vaasalainen Tapio Luoma aloitti uudessa virassaan Espoon piispana.

Tänä keväänä pääsevät myös muut helsinkiläiset oikein urakalla ihmettelemään eteläpohja-

laisuutta, kun lakeus levittäytyy Senaattorille. "Pikkuusen häjymät pirot" tuo Helsinkiin kattausten pohjalaista osaamista niin taiteen, ruokakulttuurin, käsitöiden kuin muun yrittäjyyden osalta. Tapahtuma levittäytyy torilta ympäri kaupunkia, joten askeleet voi suunnata vaikka Lasipalatsille elokuvajulisteita ihmettelemään tai Savoy-teatteriin katsomaan uutta tulkintaa Pohjalaisista. Helsingin Eteläpohjalaiset osallistuu tapahtumaan yhdessä Eteläpohjalaisen Osakunnan kanssa.

Itsestäni voin kertoa sen verran, että olen tyyppilinen tapaus: tulin 15 vuotta sitten Helsingin yliopistoon opiskelemaan ja sille tielle jäin. Olen koulutukseltani filosofian maisteri ja asun Helsingin Tapanilassa. Olen syntynyt ja koulut käynyt Seinäjoella, mutta sukujuurenani ovat vahvasti

Alajärvellä, josta löytyy myös perheeni kesämökki. Vaikka Helsinki onkin nykyisin jo lähes kotoinen paikka, on jokin osa minua aina Pohjanmaalla. Sen lakeuksilla, sen murteessa, sen musiikissa ja huumorissa. ▼

Hyviä lukuhetkiä ja aurinkoista kesän odotusta!

ps. Kuten huomaatte, myös lehden ulkoasu on uudistettu, jotta siitä tulisi entistäkin lukijaystävällisempi. Palautetta lehdestä ja juttuideoita otetaan vastaan, postia voi lähettää esimerkiksi osoitteeseen suvi.lahdenmaki@gmail.com. Muut yhteystiedot lehden takakannessa.

Kuva: Mikael Rekola

Päätoimittajalta

Kurikan pojasta Espoon piispaksi

Espoon Tuomiokapituli on jylhä
punertava rakennus pellon reunassa,
ja silti keskellä kaupunkia.
Tässä modernissa talossa on
Espoon piispan, teologian tohtori
Tapio Luoman uusi työhuone.
Pitkä ja monivaiheinen tie on kuljettu,
ennen kuin Kurikan poika on tähän päätynt.

Piispan työhön kuuluu paljon hallinnollisia tehtäviä. Tapio Luoma työhuoneessaan Espoon Tuomiokapitulissa. Kuva: Suvi Lahdenmäki

Kurikassa syntynyt **Tapio Luoma** vihittiin Espoon hiippakunnan piispaksi helmikuussa 2012.

Piispa **Mikko Heikan** seuraajan valinta oli monivaiheinen prosessi.

-Piispaksi ei oikeastaan pyritä. Tehtävään pyydetään sopivaksi katsottuja pappeja eri seurakunnista ja heistä äänestetään. Toinen ehdokas oli Lepävaaran seurakunnan kirkkoherra. Tarjolla oli kaksi erilaista pappia ja äänestys ratkaisi lopputuloksen.

Luomalla on takanaan 25 vuotta kestänyt ura Etelä-Pohjanmaan seurakunnissa. Vuonna 2000 hänet valittiin vuoden papiksi. -Lähes kymmenen vuotta olin Seinäjoella kirkkoherrana, sitä ennen Ilmajoella kappalaisena ja Peräseinäjoella seurakuntapastorina ja kappalaisena.

Uusi työ on lähtenyt hyvin käyntiin ja tuntuu mielekkäältä. -Vastaanotto on ollut erittäin lämmin ja olen saanut hyvän perehdytyksen tehtäviin ja alueeseen.

Seurakuntaelämään Vaasassa

Tapio Luoma syntyi 15.6.1962 Kurikassa. Äiti **Sirkka Luoma** työskenteli ompelijana ja isä **Veikko Luoma** suunnittelijana ABB Oy:llä. Pappeja ei suvussa ole aiemmin ollut. Perhe muutti isän työn perässä Vaasaan, kun poika oli kolmen vanha. Koulut ja armeija Luoma kävi siellä. Kaupungista löytyi myös oma yhteisö, seurakunta ja sen poikakerho, jonka johtajana hän itse myöhemmin toimi. -Rippikoulun jälkeen viimeistään kirkastui, että haluan papiksi.

Millaisia asioita papilta vaaditaan?

-On oltava kiinnostunut ihmisestä, ihmisen elämästä, osasta ja paikasta tässä maailmassa. Ja tietysti kristillisen sanoman merkityksestä ihmiselle.

Kuorolaisena ja radiokuuluttajana Helsingissä

Luoma päätyi opiskelemaan teologiaa Helsinkiin. Opintojen ohella kiinnosti laulaminen. Jo Vaasassa Luoma oli laulanut suomalaisen seurakunnan nuorisokuorossa, ja nyt paikka löytyi Helsingin Katedraalikuorosta. Laululla on ollut tärkeä merkitys niin ammatissa kuin harrastuksenakin. Virkavapaalla ollessaan 90-luvulla Luoma haki Etelä-Pohjanmaan musiikkiopistoon ja pääsi laulaja **Kalevi Ollin** oppilaaksi. Luoma opiskelin viitisen vuotta ja suoritti laulututkinnon.

Toinenkin mielenkiintoinen sivupolku uralla on. Opintojen loppuvaiheessa Luoma huomasi Ylioppilaslehdessä ilmoituksen, jossa haettiin kuuluttajia Yleisradioon. Luoma haki ja tuli valituksi neljän muun kanssa. -Siellä sitten luettiin nimipäivät ja auringonlaskut ja muut puolitoista vuotta. Ihan mukavaa hommaa.

Eteläpohjalaisena maailmalla

Miten eteläpohjalaisen sopeutuminen Espooseen on sitten sujunut?

-Minulta on paljon kysytty, että onko ollut kulttuurishokkia, mutta ei ole ollut. Lopultakaan ihmisissä ei ole paljonkaan eroa. Ihan samanlaista suoraa mutkattomuutta on täälläkin. Tietysti maisema ja elinkeinorakenne ovat erilaisia. Eron huomaa esimerkiksi silloin kun istuu tuolla liikenneuuhkassa.

Vaikka sopeutuminen on sujunut hyvin, on juurilla tietysti oma tärkeä merkityksensä. -Kyllä ihmisen on tärkeä tietää, mistä on kotoisin. Oma murre on mukava asia. Ja varsinkin näin keväällä huomaa kaipaavansa sitä omaa sielunmaisemaa, peltolakeutta. Sitä että näkee kauas, horisonttiin.

Mutta iloisia yllätyksiäkin on ollut: -On ollut ilo huomata, miten paljon täältä Etelä-Suomestakin löytyy kirkon asiaan sitoutuneita ihmisiä, jotka haluavat toimia kirkon parhaaksi, vaikka mediasta voisi välillä saada toisenkinlaisen kuvan.

Piispan tehtävä

Vaikka Luoma on nyt espoolainen, säilyy perheellä tukikohta Etelä-Pohjanmaalla edelleen. Pitkän uran Peräseinäjoen seurakunnan diakoniatyöntekijänä tehnyt vaimo on tällä hetkellä vuorotteluvapaalla. Lapset ovat jo omissa opiskeluissaan: vanhin opiskelee Helsingissä, keskimäinen Vaasassa ja nuorin kirjoitti ylioppilaaksi vuosi sitten.

Piispan virka tuo mukanaan monenlaista vastuuta ja tehtävää. Tapio Luoma on nyt muun muassa 24 Espoon seurakunnan esimies. Lisäksi on osallistuttava erilaisiin valtakunnallisiin toimikuntiin ja koko kirkon yhteisiin tehtäviin. Kysymykset ovat hyvin monimuotoisia.

Espoon piispa Tapio Luoma saarnaa virkaanvihkimysmessussa 12.2.2012 Espoon tuomiokirkossa. Kuva: Juha Valkeajoki, Kuva-Ahti.

Millaisia tavoitteita uudella piispalla on?

-Toivon, että osaisin kannustaa seurakuntia siihen, että oma asia kannattaa. Mielestäni on tärkeää selkeyttää, mikä on meidän perustehtävämme ja rohkaista seurakuntia tässä tehtävässä. Tärkein kysymys on miten elää kristittyinä tässä maailmassa. ▼

Piispa on hiippakunnan johtaja

Suomessa on yhdeksän luterilaisen kirkon hiippakuntaa ja kymmenen piispaa. Hiippakunnat ovat Turun, Tampereen, Oulun, Mikkelin, Porvoon, Kuopion, Lapuan, Helsingin ja Espoon hiippakunnat. Nämä on jaettu alueellisesti rovastikuntiin, joihin kuuluu keskimäärin 3–13 seurakuntaa. Hiippakunta on piispan ja tuomiokapitulin johtama kirkollinen hallintoalue, joka koostuu seurakunnista ja seurakuntayhtymistä.

Piispa edustaa virkaa, joka on periytynyt kirkon apostoleilta asti. Piispa on hengellinen johtaja ja opettaja. Hän on papiston valvoja, ohjaaja ja sielunhoitaja. Piispa toimittaa pappisvirkaan vihkimisen ja diakonien sekä kirkkojen vihkimykset. Piispa esiintyy usein myös mielipidevaikuttajana yhteiskunnassa. Hänellä on oman hiippakuntansa lisäksi kirkon yhteiseen toimintaan liittyviä tehtäviä. Kahdesti vuodessa hiippakuntien piispat kokoontuvat piispainkokoukseen.

Lähde: evl.fi

(Kuva: Kapinakevät, öljyvärei kankaalle 2011)

PANU HEMMINKI

Metafyysiset mielenmaisemat

12.5.-31.5. 2012

Galleria Art Frida

Korkeavuorenkatu 25, 00130 Helsinki
050-56 292 37
ke 12-17, to 12-15, pe 12-17, la-su 12-16
www.artfrida.suntuubi.com

www.panuhemminki.com

Panu Hemmingin näyttely on samaan aikaan Galleria Dixissä Uudenmaankatu 19, 00120 Helsinki, 09-603661, 0400-282828

www.galleriadix.fi

Panu Hemminki maalaa metafysisiä muistelmia

Panu Hemminki: Tunneälyn symbioosi, öljy 2010.

Panu Hemminki kuvaa itseään syvälliseksi pohdiskelijaksi, mikä näkyy hänen surrealistissa töissään. Yhteen tauluun hän on kätkenyt monen monta ajatusta ja mielenkiintoista symbolia.

Pohjalainen lakeus näyttäytyy lähes kaikissa **Panu Hemmingin** maalauksissa, jotka ovat esillä toukokuun loppuun asti kahdessa helsinkiläisgalleriassa. *Galleria Dixin* ja *Galleria Art Fridan* seinille on ripustettu kymmeniä toinen toistaan vaikuttavampia tauluja, joita Hemminki sanoo maalanneensa antaumuksella parin vuoden ajan. Molempien näyttelyiden nimenä on "Metafyysiset mielenmaisemat".

- Tähän näyttelyyn olen halunnut panostaa. Mukana on sekä erityisen haastavia, isoja teoksia ja pienempiä, alitajunnan mielenliikkeitä kuvaavia töitä, hän kertoo.

Panu Hemminki on maalannut lähes 20 vuotta ja surrealistinen taide on alusta pitäen ollut lähellä hänen sydäntään.

- Maalaan mielelläni pohjalaista surrealismia, jossa lakeusmaisemien päälle on sijoitettu erilaisia symboleita. Töissäni olen käsitellyt henkilökohtaisia ja yhteiskunnallisia prosesseja. Ne ovat tietynlaisia muistikuvia, muistoja tai muistelmia viime vuosien ajatusprosesseista, hän selventää.

Taiteilija toivoo, että esillä olevat työt vaikuttavat positiivisesti ja herättelevät ajattelemaan uudella tavalla.

- Haluan tarjota kuvillani tunneälykkäitä kokemuksia ja huumorin sävyttämiä elämyksiä. Uskon, että ne nostattavat hyviä tunteita ja houkuttavat ajattelun muutokseen sekä uudenlaiseen, kokonaisvaltaisempaan elämän tulkintaan. Taulut haastavat näkemään maailman eri tavalla, hän kertoo ja esittelee maalauksiaan Isänmaallinen ylösnousemus ja Tunneälyn symbioosi.

Elämyksellistä energiaa arkeen

-Selittäminen on tärkeää, kun kyseessä on surrealistinen taide, Hemminki myöntää. Hän on aina valmis vastaamaan kysyvälle, jos maalauksessa seikkalevien symbolien merkitys ei avaudu. Toki jokaisella on vapaus ymmärtää taidetta omalla tavallaan.

- Esimerkiksi maalauksen "Isänmaallinen ylösnousemus" sanomana on se, että maaseudulla on tulevaisuutta. Suomen lippua kantava lentävä leh-

mä ja helavyöhön sonnustautunut muna kuvaavat maaseudun mahdollisuuksia. Muna kuvaa aina jonkin uuden syntymistä. Jos jotain vanhaa kaatoo, uutta syntyy, hän sanoo.

- Eräs asiakas kertoi juuri palautteessaan, että maalaukseni hänen seinällään vaikuttaa voimaannuttavasti.

Tämä on ilahduttavaa kuulla, koska se on taiteen tavoite: antaa elämyksellistä energiaa arkipäivään.

Hemmingillä on taide-ateljee Lapualla, mutta opiskelujen myötä hän viettää yhä enemmän aikaa myös Helsingissä.

- Tulevaisuudessa haluan entistä enemmän panostaa Helsinkiin. Olen huomannut, että pääkaupungin ihmisillä on sellaista rohkeutta ja avarakatseisuutta, jota tarvitaan tällaisen mielikuvitusrikkaan fantasiataiteen tulkintaan, hän toteaa.

- Kaikki taiteen ystävät, tervetuloa näyttelyyni, sanoo Panu Hemminki. ▼

Nuorisoseuraliikkeen historian ensimmäiset kappaleet puhemiehelle

Puhemies Eero Heinäluoma etualalla, oikealla Jaakko Numminen ja vasemmalla ensimmäisenä Suomen Nuorisoseuran Liiton hallituksen puheenjohtaja Esko Ahonen, joka toivotti vieraat tervetulleeksi.

Kuva: Annukka Viitaniemi

Aleksis Kiven päivänä 10.10.2011 ojennettiin nuorisoseuraliikkeen historian Yhteisön voiman ensimmäiset kappaleet puhemies **Eero Heinäluomalle** Eduskunnan Suuren valiokunnan salissa. Paikalla oli kymmeniä kutsuvieraita.

- Lähes 70000 nimeä käsittävän henkilöhakemiston viittauksissa on ylivoimaisen Santeri Alkion jälkeen seuraavana Aleksis Kivi ja melkein seuraavana Minna Canth, mikä kuvaa hyvin Suomen nuorisoseurojen näytelmävalintaa, totesi Yhteisön voiman kirjoittaja, ministeri **Jaakko Numminen**.

- Nuorisoseuraliikkeen vaiheet liittyvät läheisesti Suomen historiaan. Otan esimerkin poliittisen elämän alalta. Matti Sippola perusti ensimmäisen nuorisoseuran Kauhavalle, mutta myös ensimmäisen rekisteröidyn työväenyhdistyksen Vaasaan. Lukuisat työväenjohtajat, kuten Yrjö Sirola, Oskari Tokoi, Taavi Tainio, Edvard Helle (Veikko Helteen isä)

ja monet muut saivat valmennuksensa yhteiskunnalliseen toimintaan nuorisoseuroissa.

Hän jatkoi, että nuorisoseuraliike ja työväenliike levisivät 1890-luvulla ja vielä 1900-luvun alkuvuosina yhteisymmärryksessä ja keskusteluyhteydessä, kunnes 1906 jälkeen puhkesi ankara kannatustais-telu ja hajaannuttiin kahteen leiriin.

- Ennen muuta nuorisoseurajärjestö oli sivistysliike, joka opetti ja kasvatti kansaa. Sen ansiota on, että korkeimman sivistyksen ja kansansivistyksen välille ei Suomessa ole päässyt muodostumaan suurta juopaa.

Jaakko Nummisen mukaan ennen muuta nuorisoseurat halusivat tehdä kansalaiskasvatusta, siiveillisyyksikasvatusta ja raittiuskasvatusta, vastustaa ylellisyyttä, tupakkaa ja kahvia, opettaa käyttäytymistapoja, lakin päästä ottamista ja tervehtimistä, kohteliaisuutta ja lukuisia muita asioita.

Editan edustaja, asiakasjohtaja, VTT, dos. **Raimo Savolainen** toi esille julkaisijan puheenvuoron, että on hienoa kartuttaa kirjallisuuden voimaa jota J.V. Snellman kuvasi seuraavasti: "Ihmishengen työt eivät ole luonnonvaihtelun alaisia vaan pysyvää perintöä. Kirjallisuus kuvaillee tämän hengen kasvamista. Maailmassa ei ole sitä valtaa, joka voisi tukahduttaa kasvun hengen alalla. Euroopan nykyisissä oloissa ei löydy niin hentoista kansaa, ettei se voisi päästä osalliseksi ihmisyyden henkiseen perintöön. Voima tulee sen kartuttamisesta itsestään." Onnittelten teitä siitä, että aikaisemman sukupolven perintö siirtyy näin kartutettuna eteenpäin. Kansanliike elää!

- Suomalaisen yhteisöllisyyden ja identiteetin rakentamisessa on nuorisoseuraliikkeellä ollut erittäin suuri merkitys, totesi Eero Heinäluoma ottaessaan vastaan ensimmäiset kappaleet Yhteisön voima -teoksista. ▼

Itsenäisyyspäivän puhe 2011

Maisemakuvat Benjam Pöntinen

Kerroin joitakin vuosia sitten junassa nuorelle opiskelijalle olevani matkalle Lapualle, juhlapuhujaksi Lapuan päiville. Kerroin Lapuan päiviä vietettävän Suomen sodan aikaisen Lapuan taistelun muistoksi. Hän totesi, ettei varmaan missään muualla kuin Lapualla enää muistella kaksisataa vuotta vanhaa taistelua. Muualla ihmiset ovat jo päässeet irti menneisyydestä ja siirtyneet elämään nykyaikaa. 20-vuotiaanaan ihminen on viisaimmillaan.

Opiskelijan ajatus kuitenkin heijastaa laajemminkin nykyajan käsitystä ihmisestä. Jos ihminen on moderni ja kehityskelpoinen, on hän riippumaton, historian ja mihinkään kuulumaton. Hän on vapaa kaikista menneiden sukupolvien rasitteista ja kykenevä muotoilemaan itsensä aina uudelleen tilanteen vaatimalla tavalla. Hän on kykenevä vaihtamaan paitsi kieltä ja kotimaata niin myös persoonaansa työn ja tilanteiden vaatimusten mukaan. Hän hakee minuutensa aina kulloisenkin tilanteen vaatimuksista.

Jokaiselle aikakaudella on ollut oma ihmiskuvansa eli käsitys siitä, minkälainen ihminen on. Voidaan puhua yleisestä ihmiskuvasta, ja silloin tarkoitetaan sellaisia asioita kuin että mikä on ihmiselle ylipäätään hyväksi, mitä häneltä voidaan edellyttää, mitä voidaan vaatia. Käsitys siitä, millainen ihminen on, ohjaa yhteiskunnan ratkaisuja, ja yhteiskunnan viralliset instituutiot on rakennettu tämän yleisen ihmiskuvan varaan.

Ajatellaan, että oppiminen kannattaa, ihmisiä voidaan kouluttaa, ja että tämä koituu paitsi yksilön niin koko yhteiskunnan eduksi. Tähän ihmiskäsitykseen nojaa koululaitos. Ajatellaan myös, että ihminen on vastuussa teoistaan, pääsääntöisesti ymmärtää, mikä on oikein, mikä väärin, ja että muilla on oikeus odottaa hänen käyttäytyvän yhteises-

si sovittujen normien mukaan. Tähän ihmiskäsitykseen nojaa yhteiskunnan oikeuslaitos.

Yleisen ihmiskäsityksen lisäksi on jokaisella ihmisellä yksilöllinen käsitys omasta itsestään. Silloin puhutaan ihmiskäsityksen sijasta minäkäsityksestä tai minäkuvasta. Minäkuva tarkoittaa sitä käsitystä, mikä ihmisellä on itsestään, minkälainen hän ajattelee olevansa ja millaisena hän näkee itsensä. Minäkuva näkyy siinä, millaisia piirteitä ihminen itseensä liittää, miten hän kuvaa itseään muille, mikä on hänen mielestään hänelle tyypillistä, mikä vierasta. Minäkuva ilmenee myös siinä, mitä ihminen elämäntään haluaa tai mitä hän elämänsään tavoittelee, mitä jättää muiden tavoiteltavaksi.

Tämä minäkuva vaikuttaa kaikkiin hänen oman elämänsä ratkaisuihin. Se toimii kaikkien hänen valintojensa pohjana ja päätöstensä kivijalkana. Sen mukaan, minkä ihminen kokee sopivan itselleen, hän valitsee elämäntapansa, ammattinsa ja aviopuolionsa. Harvemmin kuulee, että ihmiset testauttaisivat itsensä, ja saatuaan psykologin mielipiteen siitä, millaisia he ovat, lähtisivät sen pohjalta etsimään itselleen elämäntoveria. Tuskin he kysyvät edes vanhemmiltaan neuvoa, kuka heille sopisi, vaikka monta kertaa olisi kyllä kannattanut, ainakin mitä äitejä kuuntelee.

Minäkuva on siis aikuisen ihmisen toiminnan ja elämän ratkaisujen kivijalka. Se on myös hänen mielenterveytensä ja psyykkisen tasapainonsa tärkeä elementti. Ihminen on onnellinen, kun hän kokee saavuttaneensa sellaista, minkä tuntee sopivan itselleen.

Ollakseen kivijalka minäkuvan tulee olla pysyvä. Se ei saa vaihdella hetkittäin ajan ja paikan mukaan, ei muiden ihmisten mielipiteiden eikä tilan-

teen odotusten mukaan. Tilanteet ja tunnelmat vaihtelevat, mutta ihmisellä tulee olla tänään suurin piirtein samanlainen käsitys itsestään kuin mitä hänellä oli viime viikolla tai on ensi viikolla. Muuten hän on joka toinen viikko tyytyväinen elämänsä valintoihin, mutta joka toinen viikko sitä mieltä, että kaikki hänen valintansa ovat olleet väärä.

Hän on valinnut väärän ammatin, hän haluaa vaihtaa elämänarvonsa toisiin, moderneihin ja parempiin, ja lapsensa paremmin kasvatettuihin. Hän ihmettelee, miten on voinut elää yhdessä keskustalaisen aviopuolison kanssa, kun ainoastaan vihreä sopisi oikeasti hänen elämänsä ja arvoihinsa. Hän haaveilee täydellisestä kauneusleikkauksesta muuttuakseen kokonaan toisen näköiseksi, niin että tuskin itsekään enää itseään peilistä tunnistaisi.

Ollakseen mielenterveyden elementti, tulee minäkuvan olla paitsi pysyvä niin myös positiivinen. Ihmisen tulee olla etupäässä tyytyväinen ratkaisuihinsa, vaikka muutaman kerran joutuisikin tunnustamaan olevansa väärässä. Positiivinen minäkuva ei tarkoita itsensä näkemistä virheettömänä ja erehtymättömänä, vaan itsensä hyväksymistä virheistään huolimatta.

Minkälainen sitten on nykyajan ihmiskuva, se globaalissa maailmassa sukkuloiva ihminen, jolla ei ole historian painolastia rasitteenaan?

Vuosi sitten sain toimittajalta haastattelupyynnön. Hän aikoi tehdä nuorille suunnatun artikkelisarjan, jossa hän kertoisi, miten onnistuu tekemään itsestään brändin. Hänen mielestään jokaisen ihmisen haave on tulla julkisuuteen ja elää siellä eli toimittajan sanojen mukaan brändätä itsensä. Jul-

kisuus on päämäärä, ja osaaminen ja asiantuntijuus ovat vain toissijaisia välineitä tämän päämäärän saavuttamiseen.

On sama, millä keinoin ihminen onnistuu brändäämään itsensä, keksiikö hän Nokialle älypuheli-
men vai nouseeko hän median keskiöön esiintymällä festivaaleilla alasti. Molemmat vievät toivotuun päämäärään. Kun julkisuus on ensin saavutettu, voi sen jälkeen sitten olla kriittisempi ja miettiä, miten siitä julkisuudesta parhaiten hyötty. Tämän toimittaja aikoi nuorille ihmisille kertoa heidän tulevan elämänsä ohjenuoraksi. Hän halusi haastatella minua, koska katsoi, että olisin oiva esimerkki kertomaan nuorille, miten itsestä tehdään brändi. Hän halusi etsiä esimerkin vähän kauempaa kuin nuorten maailman ytimeä ja osoittaa, että brändin voi rakentaa oudommillakin tavoilla, vaikka tutkimuksella.

Haastattelua ei syntynyt. Kerroin, että tieteellä ja tutkimustuloksilla, joita toimittaja tarjosi minun "brändiksi", on oma itsenäinen merkityksensä, joka on kokonaan riippumaton tutkijan persoonasta. Tutkimustulokset syntyvät niiden oman painoarvon mukaan, eivätkä edellytä syntyäkseen jotain tiettyä tutkijaa. Tutkimustulokset eivät elä tutkijan persoonan mukaan, eikä tutkija voi tehdä niistä itselleen "brändiä".

Toimittajan yhteydenottoon kuitenkin sisältyi ensimmäinen nykyajan harha: ihmisen persoona ei ole se, millaiseksi ihminen on kokemustensa ja elämänsä historian kautta kehittyneenä, vaan se, millaisena hän haluaa muille näyttäytyä. Persoona on se positiivinen kuva, jonka ihminen on luonut itsestään tiettyä tarkoitusta varten. Se ei kerro siitä, minkälainen ihminen oikeasti on, eikä se ole ihmisen minäkuva eli käsitys, joka ihmisellä itsellään on itsestään, vaan tarkoin harkittu kuva, jonka hän on luonut muita varten ollakseen kiinnostava ja jäädäkseen muiden mieliin. Brändin tarkoituksena ei ole tavoittaa ihmisen sisintä, vaan usein peittää siitä niin paljon kuin mahdollista.

Onko siinä jokin ongelma, jos ihminen haluaa olla vähän parempi kuin mitä onkaan. Onko aina välttämätöntä olla niin kovin "rehellinen"? Persoonan muuttuminen brändiksi ei kuitenkaan tarkoita käytöksen

kontrolloimista vaan minäkuvan hämärtymistä. Ulkoisten vaatimusten mukaan rakennettu brändi ei voi toimia ihmisen psyykkisen tasapainon pohjana, mutta vahva tai epätoivoisesti ylläpidetty brändi voi kokonaan hävittää ihmisen tajun siitä, minkälainen hän oikeasti on. Miettiessään miltä hän muiden silmissä näyttää, hän ei enää tiedä, kuka hän on.

Tällaisen ajattelun seurauksena yhteiskunnassa yhä enemmän vahvistuu käsitys, että ihmisen pitää olla tietynlainen, ollakseen hyvä. Ei siis puhuta siitä, mitä hän osaa, eikä siitä, missä hän on oikeasti hyvä, eikä edes siitä, minkälainen hän oikeasti on persoonaltaan, vaan siitä, kelpaako hän brändiksi. Onko hän "oikea tyyppi".

Tämä on tuonut tilauksen erilaisille uusille kouluttajille, jotka lupaavat muokata ihmisen ja valmen-

Oman kulttuurinsa

kadottaminen

ei tee ihmisistä

maailmankansalaisia

vaan pelkästään

juurettomia harhailijoita.

taa hänet paitsi työhaastatteluja niin hänen omaa elämäänsä varten, lupaavatpa luoda ihmiselle kokonaan uuden elämän. Luodaan vaikutelma, että persoonallisuuden voi käydä ostamassa valintalosta, jossa myydään erilaisia persoonallisuuksia erilaisiin tarkoituksiin.

Työelämä on myös rakentanut merkillisen ihmiskuvan. Siellä ei puhuta enää siitä, millainen ihminen on ja miten hän työnsä tekee, vaan siitä, millainen ihminen tulisi olla, että hän sopisi työelämään. Ihmisen tulisi myös persoonana kehittyä kehittymästä päästyään ja kulkea kehityskustelusta toiseen.

Ihminen kuitenkaan ei ole vuosien saatossa muuttunut miksiäkään, vain käsitys ihmisestä on etääntynyt yhä kauemmas siitä, minkälainen ihminen oikeasti on, ja mistä hän saa vahvuutensa ja psyykkisen voimansa. Hän ei saa sitä kyvystä jat-

kuvaan muutokseen ja kehitykseen, vaan muutoksista selviytyäkseen hän tarvitsee vahvaa minuutta ja tietoa siitä, kuka hän on ja mihin hän kuuluu. Niistä syntyy kyky sietää stressiä. Nykyään korostetaan sitä, miten tiedolliset ja osaamisen vaatimukset ovat koventuneet. Oikeasti osaamisen vaatimusten ei voida osoittaa koventuneen, mutta psyykkisen selviytymisen vaatimukset ovat nyky-yhteiskunnassa koventuneet.

Vahvan ja pysyvän minäkuvan muodostumista on ensisijassa tutkittu yksilökehityksen valossa. Tiedetään, että varhaislapsuuden hoiva ja pysyvät ihmissuhteet ovat tärkeitä positiivisen minäkuvan rakentajia. Ihminen ei kuitenkaan koskaan kehity umpiossa, vaan aina paitsi yhteisön jäsenenä ja niin myös tiettyssä kulttuurisessa ja yhteiskunnallisessa kontekstissa. Yksilöllisen minuuden rakennusaineita ovat myös oma kulttuuri ja sukupolvien historia. Mitä paremmin ihminen tuntee juurensa ja ympäristönsä historian, sitä ymmärrettävämpänä ja hallittavampana hänen oma elämänsä hänelle näyttää. Jopa se, mille ihminen nauraa ja mikä on hänestä hauskaa,

nousee hänen kulttuuristaan, ei pelkästään hänen omasta huumorintajustaan! Pohjalainen ei välttämättä ymmärrä missä kohden savolaisen kertojan kertomusta hänen tulisi nauraa. Oman kulttuurinsa kadottaminen ei tee ihmisistä maailmankansalaisia vaan pelkästään juurettomia harhailijoita.

Me puhumme suomalaisuudesta usein negatiiviseen sävyyn ja ihmettelemme, miksi emme ole sellaisia kuin amerikkalaiset, rohkeita ja esiintyöntyviä. Kulttuuri ei kuitenkaan synny vahingoissa, eikä synnyttyään pakota ihmisiä heille vieraaseen muottiin, vaan saa sellaisia muotoja, jotka ovat siinä eläville ihmisille luontevia. Tämä kulttuurin sisäinen tapojen ja tottumusten luontevuus taas tulee paitsi siitä, että yhdessä asuminen on muokannut ihmisille pitkälle samanlaisen ajattelutavan niin myös heidän geeniperimästään. Ei ole sattumaa, että suomalaisia ihanteita ovat olleet vaatimattomuus ja paheita liiallinen itsekehu, joskin Pohjanmaalla tunnetusti vähän pienempi pahe, vaan ihmisten geeniperimä on ohjannut heidät hakemaan sellaisia tapoja, joiden noudattaminen on heille luontevaa.

Vaikka vaatimattomuus on suomalaisuudessa hyve, niin käsitys suomalaisesta heikosta itsetunnosta on kuitenkin myytti, joka on syntynyt amerikkalaisen arvomaailman ohjaamana ja siitä, ettei riittävästi tunneta kulttuuria ja sen tapaa ilmaista asioita. Suomalaisuuteen kuuluu sanojen sijasta pätevyuden osoittaminen teoilla. Mikään meidän historiassamme ei osoita heikkoutta tai epävarmuutta, vaan historiamme on itsenäisen ja itseensä luottavan kansan historiaa.

Kansanluonteeksi kutsuttu ajattelutapojen, arvojen ja toimintamallien samankaltaisuus on siis olemassa, se ei ole pelkkä stereotypia, ja se on niin ilmeinen, että se menee yli yksilöllisyyden, yli koulutuksen ja sosiaaliluokkien. Se yhdistää ihmiset heimon sisällä. Naapurinani Espoossa asuu sosiologian emeritusprofessori Paavo Seppänen, jonka kanssa olemme usein keskustelleet pohjalaisuuden ja savolaisuuden eroista. Hänen kotipitäjässään Sulavalla oli aikoinaan kunnallisvaalit. Vaaleissa kommunistit eivät saaneet yhtään ääntä, vaikka heidän kan-

Epätoivoisesti

ylläpidetty brändi

voi kokonaan hävittää

ihmisen tajun siitä,

minkälainen hän

oikeasti on.

Suomalaisuuteen kuuluu

sanojen sijasta pätevyuden

osoittaminen teoilla.

Kohotetaan mielikuvituksessa
malja pohjalaisuudelle ja sille
itsetuntoiselle isänmaalle,
joka antaa rakennusainekset
myös psyykkisesti
hyvään elämään.

nattajiaan tiedettiin kyläläisissä olevan. Erityisesti ihmeteltiin erään sivukylän tulosta, koska pääosa kylän asukkaista tiedettiin vakaumuksen kommunisteiksi. Syy kuitenkin selvisi. Lossivahti kertoi, että "olihan nuo tulossa iänestämmää, vua en soutanna yli". Äänestäjät olivat tähän tyytyneet ja jääneet keittelemään kahvia rannalle.

Mitenkähän olisivat pohjalaiset toimineet? Olisivatko jääneet kahvinuotiolle?

Nykytutkimus osoittaa, että kansanluonne ei ole vain opittuja tapoja, vaan kulttuurierot pohjaavat myös ihmisten geneettiseen erilaisuuteen. Kansainvaellukset ja laajat muuttoliikkeet ovat vaikuttaneet ihmisen psykologiseen perimään. Siirtolaisuuden syyt eivät olleet vain taloudellisia, vaan tapahtui myös persoonallisuuden mukaista valikoitumista siinä, ketkä lähtivät, ketkä jäivät paikoilleen, ja lähtijät veivät geneettisen perimän mukanaan.

On osoitettu, että Euroopasta Amerikkaan siirtyneen valkoihaisen väestön keskuudessa on yli-

edustettuna tietty geenimuoto, joka tekee ihmisestä reippaan riskinottajan ja uusia asioita huolettomasti lähestyvän ihmisen, jopa jännityksen etsijän, jolle varovainen harkinta, syrjään vetäytyminen ja ujous ovat täysin vieraita. Kun me sitten nostamme tällaisen "reippaan, sosiaalisen ja ulospäin suuntautuneen" ihmisen hyvän ihmisen ihanteeksi myös sellaisessa kulttuurissa, jonka ihmisille se on luontaisesti vieras, saamme aikaan suuren joukon ihmisiä, jotka aina kokevat olevansa huonoja tai ainakin vääränlaisia. Tässä jos missä omin juurien tunteminen lisää ihmisen elämänhallintaa ja hyvinvointia.

Ihminen saa minuudelleen positiivisia rakennusaineksiä myös sen ympäristön, johon hän kokee kuuluvansa, menestyksestä. Mitä sellaista pohjalainen elämänmeno sitten tarjoaa, niin että sen voidaan sanoa tukevan ihmisen kehitystä ja antavan keinoja selviytyä vaikeuksista?

Ainakin selkeät raamit elämälle ja voimakkaan omanarvontunnon. Ei ole tutkittu, miten paljon minän vahvuutta voi imeä ympäristöstään ja omasta historiastaan, mutta tiedetään, että samat ihmiset

saavat erilaisen itsetuntopistemäärän eli he siis kuvaavat itseään eri tavoin riippuen, missä yhteydessä he vastaavat kysymyksiin. Ruotsin suomalaiset saavat paremman itsetuntopistemäärän samasta testistä vastatessaan ruotsiksi kuin vastatessaan suomeksi. Virhetulkintojen välttämiseksi tulee tietää, että "jätte bra" on suomeksi "ihan hyvä".

Vaatimukset ovat muuttuneet, yhteiskunnan odotukset ovat muuttuneet, mutta ihminen ei ole muuttunut. Hänen kehityksensä kulkee edelleen samalla tavalla kuin sata tai kaksisataa vuotta sitten. Se, että hän selviää maailmalla, kestää muutoksissa ja paineissa, edellyttää, että hänelle on kasvualusta ja juuret jossakin, hän kuuluu johonkin. Hän voi lähteä maailmalle ja kulkea siellä ristiin rastiin, mutta hänellä täytyy olla mielikuvissaan henkinen koti, jonne hän voi palata.

Kohotetaan mielikuvituksessa malja pohjalaisuudelle ja sille itsetuntoiselle isänmaalle, joka antaa rakennusainekset myös psyykkisesti hyvään elämään. ▼

Vuosikokous pidettiin 26.3.2012

Helsingin
Eteläpohjalaiset ry:n
sääntömääräinen
vuosikokous pidettiin
Kampin palvelukeskuksessa
26. maaliskuuta.
Paikalla oli parikymmentä
yhdistyksen jäsentä.

Puheenjohtaja Elle Mäkinen avasi kokouksen todeten kuluneen vuoden olleen yhdistyksemme 70. toimintavuosi ja tämän kunniaksi pidettiin juhlat lokakuussa. Muutoin toiminta jatkui perinteisillä linjoilla mm. tammisunnuntain ja itsenäisyyspäivän tilaisuuksilla.

Puheenjohtaja totesi, että vuonna 2011 on kuolleet kaksi yhdistyksemme kunniajäsentä: **Juhani Yli-Rantala** ja **Esko Koivusalo**. Edesmenneiden muistoa kunnioitettiin hetken hiljaisuudella.

Kokouksen avauksen yhteydessä puheenjohtaja kiitti vielä hallitusta kuluneesta vuodesta ja erityiskiitokset osoitettiin Plarin pitkäaikaiselle päätoimittajalle **Terttu Savolalle**. Hänelle lahjoitettiin Pauli aukusti Haapasen maisemataulu hänen jättäessään päätoimittajan ja yhdistyksen tehtävät.

Kokouksen puheenjohtajaksi valittiin **Antti Lananmäki**, joka johdatteli kokousta tuttuun leppoisaan tyyliinsä. Sihteeriksi valittiin **Ritva Turunen** ja pöytäkirjan tarkistajiksi **Sirkka-Liisa Mattila** ja **Matti Mattila**.

Tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2011 hyväksyttiin yksimielisesti. Jäsenmaksutulojen todettiin hieman alentuneen, joten jäsenhankintaa olisi hyvä tehostaa. Samoin toivottiin Plarin mainostulojen jatkossa lisääntyvän.

Toimintasuunnitelma vuodelle 2012 hyväksyttiin myös yksimielisesti. Samalla käytiin keskustelua erilaisten tilaisuuksien ja retkien järjestämismahdollisuuksista.

Matti Myllyniemestä Helsingin Eteläpohjalaisten kunniapuheenjohtaja

Kotiseutuneuvos **Matti Myllyniemi** valittiin Helsingin Eteläpohjalaisten vuosikokouksessa 26.3.2012 yhdistyksen kunniapuheenjohtajaksi. Kyseessä on ensimmäinen kunniapuheenjohtajuus yhdistyksen historiassa.

Matti Myllyniemi on toiminut Helsingin Eteläpohjalaisissa pitkään ja ansiokkaasti. Hän on ollut mm. puheenjohtajana kahteen otteeseen. Ensiksi vuosina 1971–1985 ja sitten 1995–2000. Hän on myös ollut Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n kunniajäsen vuodesta 2001 lähtien.

Kauhajoelta lähtöisin oleva Matti Myllyniemi on ollut aina eteläpohjalaisuuden aktiivinen edustaja ja puolestapuhuja. Ansiokkaan toimintansa vuoksi Matti Myllyniemi on jo v. 2000 saanut kotiseutuneuvoksen arvonimen. Sitä ennen hän oli saanut v. 1999 Suomen Kotiseutuliiton korkeimman tunnustuksen osoituksen: Kotiseutuliiton ansiomerkin.

Myös talousarvio vuodelle 2012 hyväksyttiin esitetystä muodosta. Jäsenmaksuksi päätettiin vuosijäsenille 15 €/vuosi ja ainaisjäsenille 225 €.

Todettiin, että puheenjohtajana jatkaa edelleen **Elle Mäkinen** ja jäseninä jatkavat **Erkki-Jussi Erkkilä**, **Vilho Korkeamäki**, **Henrik Lamberg**, **Jaako Ojala**, **Ritva Turunen** ja **Ritva Viitamäki**. Erovuorossa olleiden hallituksen jäsenten tilalle valittiin **Suvi Lahdenmäki**, **Sirkka-Liisa Mattila**, **Tarmo Ojaluma**, **Helena Pyhälähti-Räisänen**, **Tapani Salomaa** ja **Antero Tala**.

Toiminnantarkastajaksi vuodelle 2012 valittiin **Ilkka Kaski** ja hänen varamieheksensä **Matti Myllyniemi**. Päätettiin myös, että yhdistyksen kokouksista ilmoitetaan jatkossakin Plari-jäsenlehdessä ja yhdistyksen nettisivuilla.

Viimeisenä mutta ei vähäisempänä asiana oli hallituksen esitys kunniapuheenjohtajan valinnasta. Helsingin Eteläpohjalaisten ensimmäiseksi kunniapuheenjohtajaksi päätettiin valita entinen pitkäaikainen puheenjohtaja **Matti Myllyniemi**. ▼

Pikkuusen häjymmät pirot esittelee Etelä-Pohjanmaan parhaat toimijat

Etelä-Pohjanmaa valtaa
Senaatintorin 7.–9.6.2012
järjestettävässä maakuntajuhlassa,
Pikkuusen häjymmissä piroissa.

Toritapahtuma tarjoaa Etelä-
Pohjanmaata kaikille aisteille:
maakunnan voi kokea, nähdä,
kuulla, haistaa ja maistaa.

Maakunta esittäytyy niin modernien
kuin perinteistenkin tuotteiden ja
ohjelman avulla, tarjolla on muun
muassa ruokaa, käsityötä ja
designia – kulttuuria unohtamatta.

Senaatintori muuttuu Tangokaduksi

Lauantaina 9.6. Tangokuningas Marko Maunuksela sekä Tangomarkkinat-laulukilpailun finalistit muuttavat Senaatintorin Tangokaduksi. Torille rakentuu aito tanssiparketti, ja luvassa on kaikkien aikojen tanssit. Tangon askelin voi tanssahdella usean tunnin ajan ja Suomen tangomaailman tuoreita tähtiä voi kuunnella myös Tuomikirkon portailta.

Marko Maunuksela on vuoden 2010 Tangokuningas, joka tunnetaan rehdistä eteläpohjalai-

sesta luonteestaan ja leveästä hymystä. Alajärveltä kotoisin oleva, nykyään Ilmajoella asuva Marko edustaa innolla omaa maakuntaansa Pikkuusen häjymmissä piroissa.

– Komiaa Etelä-Pohjanmaalta! Sitähän se totisesti on, kun Tangokatu nousee Helsinkiin. Onhan se komiaa päästä edustamaan pääkaupungissa omaa Etelä-Pohjanmaata, on jotenkin niin luontevaakin olla mukana tällaisessa tapahtumassa, kommentoi Marko Maunuksela tulevaa keikkaa Häjyissä piroissa.

Vauhtia pikkumonoihin Lasten plakkarista

Hulvattomat lastenorkesterit viihdyttävät mukuloita Senaatintorin lavalla joka päivä: torstaina 7.6. nautitaan Herra Heinämäen Lato-orkesterista, perjantaina 8.6. lavalle kipuavat kahteen otteeseen Orffit ja lauantaina 9.6. lapsia tanssittaa Paukkumaissi.

Lisäksi Torilta löytyy Lasten plakkari -lastenmaailma, jossa perheen pienimmät viihtyvät laulaen, leikkien ja askarrellaan. Plakkarissa voi kokeilla, kuin-

Näistä piroista et voi jäärä pois!

**ETELÄPOHOJALAASET
TUULO ISOOLE
KIRKOOLE!**

**PILKKUUSEN
HÄJYMMÄT
PIROT 7-9.6.2012
ETELÄ-POHJANMAA
SENAATINTORILLA**

WWW.HAJYPIROT.FI

 Etelä-Pohjanmaan liitto

ka häjyn soittimen voi saada aikaiseksi sähköpallosta tai vaikkapa pyykkipojasta. Folkpolis-yhtyeen ja Tangovekaroiden mukaansatempaavat rytmit tahdittavat päivien kulkua. Folkpolis tarjoaa osallistavaa lastenmusiikkia kansanmusiikin keinoin. Pikkuusen häjympi lastenohjelma ei jätä yhdenkään muksun menomonoa kylmäksi!

Epasteria vie eteläpohjalaisten herkkujen äärelle

Epaket ovat eteläpohjalaisia tapaksia, ja niitä tarjoillaan Pikkuusen häjympiä pitojen aikana Epasteria-ravintolassa Senaatintorilla. Ravintolassa silmälepää eteläpohjalaisissa kalusteissa ja tekstiileissä, joten Epasteria on jo itsessään näkemisen arvoinen.

Päiväsaikaan Epasteria tarjoaa nopeasti nautittavia maakunnan makuja, ja tänne kannattaa piipahtaa vaikkapa lounaalle työn lomassa. Iltaisin Etelä-Pohjanmaan Keittiömestari ry ja Sedun opiskelijat loihittivat yhdessä maittavat illalliset, jotka vievät kielen mennessään.

Kinokonsertti ja juuristaan ylpeät artistit

Häjyt piroit tuo yhteistyössä Kansallisen audiovisuaalisen arkiston kanssa valkokankaalle pitkän tauon jälkeen alkuperäisen ja rakastetun Pohjalaisia-elokuvan, joka Artturi Järviluoman näytelmän pohjalta kuvattiin elokuvaksi vuonna 1925.

Mestaripeleimannit Teppo Välimäki ja Teijo Aho säestävät elokuvaa näyttämöllä ja luovat tästä unohtumattoman kokemuksen. Pohjalaisia-elokuva nähdään elokuvateatteri Orionissa perjantaina 8.6.

Senaatintorilla taas loistokas Panula-opiston sinfoniaorkesteri säestää voimansa yhdistäneitä kauhajokisia artisteja: Irinaa, Sami Pitkämöä, Antti Kleemolaa ja Juha Hautaluomaa. Konsertissa kuullaan artistien oman tuotannon lisäksi eteläpohjalaisista runoista sävellettyjä kappaleita.

Ammattilaisbändin vahvistama Panula-opiston opiskelijoista koottu sinfoniaorkesteri on verstaansa vailla oleva taidonnäyte eteläpohjalaisesta osaamisesta.

Designboksi esittelee eteläpohjalaista muotoiluosaamista

Designboksi Senaatintorilla tuo yhteen eteläpohjalaisen muotoilualan suuret nimet sekä uudet, luopaavat suunnittelijat. Boksina toimii suomalais-japanilaisen Nauto Niidomen MAJA, joka esittelee uudenlaisen ajattelutavan kesämökkiin.

MAJAn kätöksissä voi Senaatintorilla tutustua muun muassa Liina-Maaria Lönnrothin Designboksissa lanseerattavaan ekologiseen Pihlaja-mallistoon, Suvi Jaskari-Marchesin käsityöllä kruunatuihin asuihin sekä VM-Carpetin innovatiivisiin ja trendikkäisiin mattoihin.

Pikkuusen häjymmät piroit kutsuu kaikki eteläpohjalaiset tai muut pikkuusen häjymmät pääkaupunkiseudun asukit tutustumaan tapahtuman tarjontaan niin ohjelman kuin torilla myytävien tuotteiden ja palvelujen osalta. Senaatintorilta voi ostaa aitoja, eteläpohjalaisia tuotteita ja nauttia ruokatarjonnasta samalla, kun taitavat muusikot ja muut esiintyjät panevat parastaan. Näistä Piroista et voi jäärä pois! ▼

Pohjalaisia-musikaali on tätä päivää

Kortesjärven Ylikylän Nuorisoseuran suurteos

Pohjalaisia nähdään Teatteri Savoysa 9.6.

Musikaalissa on mukana lähes

50 harrastajaa ympäri uutta Kauhavaa.

Musikaalin ohjaajan Eija-Irmeli Lahden mukaan Pohjalaisia-musikaali on ulkoisesti päivitetty versio.

-Ennen häjyt roikastivat hevosilla, nyt heidät löytää Esson baarista. Latomeri on kuihtunut: maisemaa täplittävät nyt norsunmunat, muovitetut pyöröpaalit, Lahti kuvailee.

Ihmisen peruspyyteet pysyvät kuitenkin vuosikymmenten vaihtuessa vuosisadoiksi. Kaikki me haluamme ja tarvitsemme rakkautta. Senkin Järvi-Luoma kirjoitti klassikkoonsa väkevästi.

Yhdistävä nuorisoseura

- Vielä ennen kuntaliitosta ei nuorisoseuralla olisi pystytty tekemään näin suurta teosta, toteaa musikaalissa Kaappoa näyttelevä Jaakko Niemistö.

Harrastajia mukana on jokaisesta uuden Kauhavan kaupunginosasta; Alahärmästä, Kauhavalta, Korttesjärveltä ja Ylihärmästä. Lisäksi mukana on vahvistusta Evijärveltä. Nuorisoseuran historiasa ei pitkäaikaisen näyttelijän, moninkertaisen Valehtelun Suomen mestarin, Kauno Luoman mukaan ole aiemmin tehty musikaalia.

- Vuonna 1966 Ylikylän Nuorisoseuralla tehtiin edellisen kerran Pohjalaisia, mutta ei siinä musiikilla ollut näin suurta roolia, Luoma tiivistää.

Nykyajan häjyt eivät roikasta hevosilla eivätkä varasta viljaa kylän isänniltä. Pyöröpaalin päällä häjyjoukon johtaja Karjanmaan Köysti (Eero Kankaansyrjä). Muut häjyt vas. Jukka Kuusela, Niko Kangas, Jukka Varvas, Ville-Veikko Mannermaa, Peter Davidson. Alarivissä Joonas Autio.

Musikaalissa kuullaan elävää musiikkia Korttesjärven Pelimannien esittämänä.

Monitaitoinen ryhmä

Pohjalaisia-musikaalissa harrastajanäyttelijöitä on mukana kaikkiaan yli kolmekymmentä. Moneen rooliin kuuluu puhuttujen repliikkien lisäksi lauluja. Laulut on sanoittanut ohjaaja Eija-Irmeli Lahti ja sävellyksen ja sovituksen on tehnyt ilmajokelainen Erkki Rajamäki.

- Ohjaaja on todella tarkka siitä, että jokaiseen rooliin löytyi oikea "tyyppi", kertoo musikaalin tuottaja Joonas Autio. Esimerkiksi musikaalissa Liisalla ja Jussilla on soololaulun lisäksi yhteinen duetto. Ei sellaisiin rooleihin tulla pystymetsästä, vaan näyttelijällä täytyy olla paljon aiempaa kokemusta laulamista ja näyttelästä. Laulujen lisäksi musikaalissa kuullaan leviää pohjojalaasta murretta. ▼

Työryhmä

Erkki Harri: Veikko Mannermaa

Jussi Harri: Juha Ekola

Maija Harri: Tiia Hautasaari

Antti Hanka: Ari Käsäkangas

Heikki Hanka: Jere Ojala

Liisa: Liisa Erkkilä

Kaisa: Hannele Ylikoski

Salttu: Jouko Mäkinen

Kaappo: Jaakko Niemistö

Vallesmanni: Jukka Varvas

Herastuomari: Pentti Autio

Siltavouti: Antti Saarinen

Koljola: Kauno Luoma

Vallesmannin renki: Joonas Autio

Karjanmaan Köysti: Eero Kankaansyrjä

Kriivari: Jarmo Kumpula

Häjyjoukko

Niko Kangas

Jukka Kuusela

Peter Davidson

Ville-Veikko Mannermaa

Anssi Autio

Joonas Autio

Uskonsisaret

Heta: Ritva Antila

Hintriikka: Seija Autio

Elviira: Päivi Kumpula

Aada: Hanna Kolkka / Maria Välikangas

Miina: Anne Jutila / Päivi Niemistö

Kyläläisiä

Soittajat:

Kortesjärven Pelimannit:

- Hannele Sui-Tuomaala, harmooni
- Timo Kiellinen, viulu
- Marita Kalliokoski, viulu
- Lasse Hokkala, hanuri
- Liisa Erkinheimo, hanuri
- Juhani Passi, klarinetti

Puvustajat: Hilikka Autio, Päivi Erkkilä ja Anita Paavola

Lavastaja: Ari Käsäkangas

Rekvisiitta: Heli Pitkäjärvi ja Päivi Erkkilä

Kuiskaaja: Anita Paavola

Valot: Tuomo Autio

Saliäänentoisto: Jukka Teppo

Musiikin sävellys: Erkki Rajamäki

Musiikin sovitus: Erkki Rajamäki ja Satu Lumiaho

Laulujen sanat: Eija-Irmeli Lahti

Kapellimestari sekä kuoron ja musiikin opetus: Satu Lumiaho

Ohjaus ja koreografia: Eija-Irmeli Lahti

Tuottaja: Joonas Autio ja Päivi Niemistö

Pohjalaisia-musikaali esitetään Helsingissä Teatteri Savoysa (Kasarminkatu 46) lauantaina 9.6.2012 klo 13 ja 18. Liput musikaaliin myy Lippupalvelu.

In Memoriam

Johtaja, emeritusprofessori Tuomo Tuomi

Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen
ensimmäinen johtaja, professori Tuomo

Tuomi kuoli 24. marraskuuta 2011.

Hän oli syntynyt 26. lokakuuta 1929

Kouvolassa, mutta vietti suurimman

osan nuoruuttaan Seinäjoella,

jonka vuoksi pohjalaisuus

oli lähellä hänen sydäntään.

Siirryttyään Helsinkiin opiskelemaan Tuomi oli aktiivinen Eteläpohjalaisessa Osakunnassa ja Pohjalaisessa valtuuskunnassa.

Tuomi oli Suomen murteiden neljän ensimmäisen niteen päätoimittaja ja antoi tälle suurteokselle analyyttisen muodon. Hänen keskeisin tutkimuskohteensa oli Suomen murteet ja niiden sanasto.

Hänet on palkittu suomen Leijonan komentajamerkillä ja hän oli sekä Joensuuun että Turun yliopiston kunniatohtori.

Tuomi oli myös yhdistyksen aktiivinen jäsen ja osallistui toimintaamme. Itsenäisyysjuhlassamme 6.12.2007 hän oli juhlapuhujana aiheenaan "Itsenäisen Suomen synty".

Puhe päättyi toteamukseen "Meille suomalaisille itsenäisyyden säilyttäminen tulee aina olla tärkein tavoitteemme, sillä se on tehokkain väline maamme kehittämiseksi yhä paremmaksi".

Suomen pääkaupungin katuja ei miehittäjän sotilassaapas tallannut. Suomen itsenäisyyden var-

misti armeijamme, yhä keskuudessamme ovat sotaveteraanit. *Puhe on julkaistu kokonaisuudessaan Plari-lehdessämme 1/2008.*

Tuomi kirjoitti myös artikkelin 60-vuotisjuhlajulkaisuun vuonna 2001. Kirjoituksen otsikko on "Aina pitää joinkin panna". Hän analyseeraa lausetta

sana sanalta keskittyen sanoihin *joinkin* ja *panna*: mm. panna-sanalla on myös seksuaalinen merkitys, jota se ei kuitenkaan tässä lauseessa tarkoita. Asiaa on selvitelty humoristisesti kolmen palstan verran. Tähän se ei mahdu, joten käännetään se nykysuomeksi: "Aina pitää jollakin kummallisella tavalla pelehtiä". *Artikkeli on julkaistu Plari-lehdessämme 3/2001.*

Kielellisellä ilmaisulla on ulottuvuuksia, joita sanojakaan ei aina sanoessaan loppuun asti tiedosta. Sellainen on ihmisen kieli ja ihmisen mieli, sanoi Tuomo Tuomi.

Tuomi oli monipuolinen kulttuuripersoona, hyvä puhuja ja hauska seuramies. Jääme kaipaamaan hänen läsnäoloaan yhteisissä tilaisuuksissamme. ▼

T. Ojalauma

ARTTURI JÄRVILUOMAN
POHJALAISIA
M U S I K A A L I
OHJAUS EJA-IRMELI LAHTI KAPELLIMESTARI SATU LUMIAHO
VIERAILUESITYS TEATTERI SAVOYSSA 9.6.2012 KLO 13 JA 18
LUE LISÄÄ WWW.YNS.FI
lippupalvelu
ticketmaster® Suomi
0600 10 800 (1,96 € / min. + pvm.)
0600 10 020 (6,79 € / puh. + pvm.)

Esko Koivusalon muistolle

Pohjanmaalta valtakunnan tason vaikuttajaksi

Etelä-Pohjanmaa mielletään usein maakunnaksi, joka nimenomaan poliittisesti on muovannut Suomen kohtaloita. Tämä pitääkin paikkansa viime sotien jälkeisiin aikoihin saakka. Kuitenkin niin sitä ennen kuin sen jälkeen maakunnasta on lähtenyt henkilöitä, joiden panos myös kulttuurin alalla on yltenyt valtakunnalliselle tasolle. Heihin kuului viime tammikuussa edesmennyt, Seinäjoella vuonna 1936 syntynyt Esko Koivusalo.

Koivusalo ylsi mittaviin saavutuksiin elämäntyönsä pääsarjoilla. Suomen kieli, jota hän opiskeli pääaineenaan Helsingin yliopistossa, sävytti tavalla tai toisella alkulohkoa hänen ammatillisessa urassaan. Hän toimi suomen lehtorina Berliinin Freie Universitetissä (1959–1961) sekä eri tehtävissä Sanakirjasäätiön (1962–1974) ja Nykysuomen laitoksen (1974–1976) palveluksessa. Suuren yleisön tietoisuuteen Koivusalo nousi Kotimaisten kielten tutkimuskeskuksen kielitoimiston päällikkönä (1976–1990), hänellä kun oli taito kirjoittaa kiinnostavasti ja helppolukuisesti, minkä lisäksi hän esiintyi usein radion Kielikorva-ohjelmassa. Keskuksen arkisessa työssä paino oli tietenkin lähinnä tutkijoita varten tuotetulla tieteellä. Koivusalon päätoimittamana julkaistiin mm. Vanhan kirjasuomen sanakirja I ja Caloniuksen suomennos Kristoferin maanlaista. Yhteyksiä Viron sukulaiskansaansa pidettiin yllä niin menestyksellisesti, että presidentti Lennart Meri myönsi Esko Koivusalolle Maarianmaan ritarikunnan IV luokan ristin (2001). Leipätyönsä ohessa Koivusalo uurrasti pitkään lääketieteellisen aikakauskirjan Duodecimin kielentarkastajana ja palkittiin siitä kerrassaan harvinaisella tavalla: lääketieteen kunniatohtorin arvolla (1990).

Kielen ja kulttuurin vaalija

Esko Koivusalon aktiivisuus ulottui myös Suomalaisen Kirjallisuuden Seuraan. Hänen ideoimanaan perustettiin valtion tiedonjulkistamispalkintoon yltenyt kulttuurilehti Hiidenkivi, ja Koivusalosta tuli lehden käynnistyskauden toinen päätoimittaja (1994–1996). Lehden nimikin on Koivusalon antama. Vielä oppiala johti hänen harrastamaan kirjallisuutta, eri-

toten tietokirjoja, joista aika monen kieliasun hän korvauksetta tarkisti.

Työskentely Alfred Kordelinin säätiön asiamiehenä (1982–2001) muodosti Esko Koivusalon uran toisen päälohkoon. Hänen aikanaan säätiö edisti useita isoja kulttuurihankkeita, kuten kansallisbiografian laatimista ja Kalevalan kääntämistä uusille kielille. Koivusalo kasvatti säätiön yhteistyökumppaneiden määrää, mikä vahvisti säätiön rahoituspohjaa. Hänen aloitteestaan säätiö ryhtyi rahoittamaan oikeustalojen rakentamista. Tällainen nousi Seinäjoelle 1996. Asiamiestehtävä saatteli hänen yritys sektorin johtopaikoille ja sitä myöten osalliseksi useista kauaskantoisista ratkaisuista eritoten Aamulehti-yhtymän, WSOY:n, SanomaWSOY:n ja Yhtyneitten Kuvalehtien piirissä. Koivusalon säätiötyön arvostuksesta kertoo se, että hänelle myönnettiin professorin arvo (2001).

Vaikka Esko Koivusalo kynti näkyvää vakoa kansallisen kulttuurin vainiomailla, hän ei unohtanut kotimaakuntaansa. Hän osallistui eri tehtävissä Etelä-pohjalaisen Osakunnan toimintaan ja lähti mukaan sen järjestämiin kotiseutuhistoriaan ja murteeseen liittyvistä aiheista sekä esiintyi puhujana erilaisissa maakunnallisissa tilaisuuksissa. Erityisen kiinteästi Koivusalo piti yhteyttä Helsingin Eteläpohjalaisiin kuuluen yhdistyksen hallitukseen 1983–1987. Plarilehteen hän laati artikkeleita teemoista, joiden kirjo ulottui Ilmajoen kirkkoherran Salomon Hanneliuksen hautapuheista (1750–1795) ”Turjaan jo eläessään”. Väliille mahtui yhtä ja toista muutakin, kuten esimerkiksi vastaus kysymykseen ”Oottako träillä?”

Hanneliuksen hautapuheet valaisevat pohjalaisen historiaa sen ehkä tuskallisimmalta kohden. Kirkkoherra oli kokenut isonvihan kauhut,

eikä hän jättänyt niihin viittaamatta, kun kyse oli vainajasta, joka itse tai jonka läheiset olivat joutuneet kokemaan kolhuja tuon ajoista ankarimman huhmauksessa. Mahtuu Hanneliuksen synkkiin kuvauksiin silti jotakin kevyempääkin, mustaa huumoria, kuten esimerkiksi liittyen niin kutsuttuun "Luovan sotaan". Siinä itse Herra Sebaot, "kaikkien hullujen holhooja", säästi varmalta kuolemalta joukon yltyöpäitä, jotka olivat saaneet päähänsä estää Venäjän armeijan tunkeutumisen maakuntaan. Pikainen pako tyrmistyneitten vihollisen ratsumiesten edestä tuotti aseittien käytöstä melkoisen tietämättömille siviilimiehille pelastuksen. Toisaalta juuri Hanneliuksen neuvokkuuden ansiosta maakunta säästyi uusilta vainotoimilta pikku vihan aikana.

Vähemmän kohtalonomaista ja toisella tapaa kiinnostavaa on lukea Koivusalon pienoiselämäkerta Ilmari Turjasta, niin ikään eteläpohjalaislähtöisestä valtakunnalliselle tasolle yltäneestä värikästä persoonasta, lehtimiehestä ja näytelmäkirjailijasta. Ilmari Turja, Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n perustajajäsenenä, oli määrätty jatkosodan aikaan päämajaan oman luonnehdintansa mukaan "johdamaan sotaa Mannerheimin kanssa". Sen vaiheen hän ikuisti näytelmäänsä "Päämajassa". Koivusalossa Turja kohtasi toisen eteläpohjalaisen huumorin taitavan käyttelijän. Isostakyröstä jo nuorena Vaasaan muuttanut Turja sai Koivusalon mukaan "veeriinsä kyröläisen puheenparren, josta hän kehitti oman versionsa, halkinaisen turjaisuutensa jutteluunsa ja teksteihinsä." Teke mieli todeta, että pitkälti sama päti muutettavat muuttaen myös Esko Koivusaloon.

Pohjalainen loppuun saakka

Juuri huumori rohkaisi Koivusalon ottamaan pakinatyyliin kantaa joskus araksikin aiheeksi koettuun ikuisuuskyymykseen, pohjalaisuuteen. Hän huomautti alkajaisiksi, että väkirikkaasta maakunnasta löytyy monia erilaisia tyyppisiä, ei vain sitä yhtä ainoaa, niin kuin moni asian ymmärsi. Hän erotteli seitsemän perusluonnetta lähtien liikkeelle järkevistä lautamiehistä ja päätyen salaovelaan kälttariin. Sekaan mahtuivat kerskailulle naureskelevä raavas, kaikkea arvostelua kaihtava hiljainen nyhtyri, seurailijaksi luettava hissittuunen, uhoilussa kieriskelevä toittaja ja vielä raskassoutuinen murehtija. Itsessään Koivusalo ilmoitti panneensa merkille selkeimmin lautamiehen ja kälttärin piirteitä, vaikka piti ihanteenaan raavasta.

Ulkopuolisesta tuntuu, että Koivusalo todella saavutti ihanteensa, siis sen raavaan asennetilan. Hän näet toisteli usein huvitettuna jonkun tutunsa todenperäistä lausumaa: "Ei Lapualla oo kun kaksi suurta sukua; ne on Annalan suku ja Saaren suku, mutta itte asias se on yks ja sama suku."

Valtaväestö maakunnassa lukeutuu juuri noihin mainittuihin raavasiin. Miksipä muuten olisivat kansan suussa saaneet siivet ja sitä tietä pysyvän sijan sen lajin poukahuttelut kuin "meitä oli kolome komiaa samoos keisiis; minä Hissa, Laharensua ja minä". Samaa ilmentää hokema: "Meillä on kaikkia, meillä on velakaakin." Ylipäätään eteläpohjalaiseen huumoriin sisältyvä ironia aina itseironi-

aan saakka jää ulkopuolisilta usein havaitsematta. Vähemmistö, tosikkomainen uhoilija, on saanut näin ansiotonta arvonnousua ja livahtanut säävittämään turhan kattavasti eteläpohjalaisista mentaliteetteista muiden suomalaisten silmissä.

Esko Koivusalo ei kuulunut kerskailijoihin, hänen ei edes tarvinnut kuulua. Teot ja huomionosoitukset puhuivat puolestaan. Itse hän ilmoittaa jättäneensä luonnetyyppisiä etsiessään syrjään "ahkeruuden ja kätevyuden, jotka ovat varsin tyypillisiä eteläpohjalaisista ominaisuuksia." Se syrjään jätetty saattoi olla joltakin kannalta perusteltua, ei ollut hänen omalta kohdaltaan. Esko Koivusalo oli riiska, uuttera ja aikaansaapa henkilö, joka teki, mitä oli luvannut.

Koivusalon ansiot kotiseutuharrastuksen alueella asianmukaisesti noteerattiin. Hänelle myönnettiin Kotiseutuliton pronssinen mitali 1983, Pohjalais-lehden Vaasan Jaakkoo-patsas 1992 ja vuonna 2002 hänet kutsuttiin Helsingin Eteläpohjalaisien kunniajäseneksi. Alatiien kulkijana hän silti sydämässään pysyi. Muiden kiireiden salliessa hän osallistui kotoperintöään vaalien heränneiden keisäisiin herättäjäjuhliin.

Koulutus ja ansiotyö pakottivat Esko Koivusalon jättämään Seinäjoen ratakeskuksen taakseen. Kiskot veivät hänet etelään, mutta tyypillistä helsinkiläistä hänestä ei koskaan tullut. Hänestä tuli tyypillinen Helsingin eteläpohjalainen. ▼

Helsingin Eteläpohjalaisiin liittyneitä:

Asikainen Mirja, Kalliomäki Kalevi, Kantele Martti-Antero, Kangas Jari, Kangasti Eeva, Kallio Ari, Koskenkorva Katariina, Lahdenmäki Suvi, Lehto Annikki, Luomala Tuula, Luomala Heikki, Raumanni Seija, Renko Markku, Rautamäki Helena, Pietiläinen Jari, Stenroos Kyllikki, Tuominen Mirja.

UUSIA JÄSENIÄ

www.vm-carpet.fi

VM-CARPET
Outlet

-matot mittojesi mukaan-

Upeat matot
arkeen ja juhlaan

Tammiston ostospuisto, Sähkötie 2-6, Vantaa
Avoinna ma-pe 10-20, la 10-17

Erilainen elämäkerta innostaa

Prologi

*Minä kuolin eilen kunniallisesti
tein testamentin ja sain synninpäästön rovastilta
Elämäkertaromaani jäi kirjoittamatta
ei ollut aikaa
nauraisin kirjalleni
Huomenna pidetään hautajaiset*

Heikki Hemminki: Monen kaupungin tuoksua taskussa. Kirjailijana Väli-Suomessa. Omakustanne. Painotalo Casper Oy, Kurikka 2011, 396s.

Tämä **Heikki Hemmingin** runo julkaistiin yli 60 vuotta sitten Nuori Voima -lehdessä ja hänet kelpuutettiin Nuoren Voiman Liiton jäseneksi. Se myös aloittaa Heikin uusimman teoksen. Kirja julkaistiin tekijän 80-vuotispäivän kunniaksi viime kesänä.

Heikin kirja koostuu dokumenteista; kirjeistä, todistuksista, lausunnoista, lehtileikkeistä, omista maalauksista, elämän varrella otetuista valokuvista, sekä kirjoituksista että omien teosten lainauksista. Teos on jaettu 16 osaan. Jokainen osa on painettu erilaisille pastillivärisille sivuille, jotka sointuvat kauniisti yhteen.

Teoksessaan Heikki käsittelee elämäänsä sota-ajan lapsena, opiskelijana, osallistujana ja toimijana, näytelmäkirjailijana, runoilijana, radio- ja tv-kirjailijana sekä lehdistökirjailijana. Omat osuutensa ovat myös byrokraattina, Euromaan matkamiehenä, aiheettomasti nujerrettuna sekä kiitettynä ja mietteliäänä.

"Monen kaupungin tuoksua taskuissa" -kirja osoittaa, kuinka tuottelias, lahjakas ja moniulotteinen kirjailija Heikki on. Kirjoittamansa hän tulkitsee syvästi oman kokemuksen kautta. Hänen tekstinsä on loppuun saakka hiottu eikä niihin ole mitään lisättävää. Hän on elänyt maaseudulla toisen maailmansodan ajan ja se on jättänyt häneen ihmisenä pysyvät jälkeensä.

Unohdetut uhrin

*olemme taistelleet lapsina
kotirintamalla
leivän olemassaolon
isänmaan puolesta
olemme vammautuneiden sukupolvi
jonka lapsuudensuomi syntyi tuskasta
ja tuhkasta*

*emme olleet muonavahvuudessa koskaan
kun kunniaa jaettiin
juhlapuheita pidettiin
patsaita pystytettiin
äidit ja lapset
työn ja kärsimyksen*

unohdetut uhrin

Myös Heikin "Veli-Matin sotapäiväkirja" kuvaa 10-vuotiaan pojan kokemuksia ja ajatuksia kotirintamalla. Veli-Matti on isän kanssa aita tekemässä, kun vieras mies tuo isälle liikekannallemääräyksen. Kirjaa ovat erityisesti kiitelleet mm. rauhanutkija **Helena Kekkonen** ja Suomen Kulttuurirahaston prof. **Erkki Salonen**. Heikin runo perheen sotahevosesta esitettiin Seinäjoen sotahevospatsaan paljastustilaisuudessa 3.8.1997. Isäntä ja hevonen palasivat sodasta loppuun ajettuna rauhan toihin. "Veteraaniseppeleitä ei tuolloin laskettu hautakummuille. Sanottiin vain, että mitäs menitte..."

Vaikka Heikki kirjoittaa vakavista asioista, hän osaa hienosti käyttää pohjalaista huumoria tai sattuvasti ironiaa. Niillä hän sivaltaa päättäjiä epäkohtiin tai nauraa elämän tapahtumille. Hän on vahva sodanjälkeisen maaseudun eteläpohjalainen kuvaaja.

Elämänsä aikana Heikki on tutustunut moniin Suomen mielenkiintoisiin kulttuuripersooniin. Opiskeluaikanaan hän sai vaikutteita YKK:n värikkäiltä professoreilta, historianasiantuntija **Aulis. J. Alaselta** ja runoilija **Unto Kupiaiselta**. Kolmen vuoden ajan hän opiskeli lausuntaa Tampereen työväenopiston runopiirissä professori **Veikko Sini-salon** johdolla.

Kekkosen dynastian aikana Heikki oli perustamassa Suomen Maakuntakirjailijat ry:tä 1971 Kuopiossa mm. professori **Yrjö Sepänmaan**, opetusministeri **Jouko Tyyrin** ja WSOY:n kirjallisen johtaja **Vilho Vikstenin** kanssa. Tutuiksi tulivat Helsingin Sanomien kriitikko **Toivo Havu**, kirjailija **Timo K. Mukka**, tohtori **Sisko Viikama**, kirjailija **Jarno Pennanen**, kirjailija **V.E. Koskimäki** eli Härmän Kustaa ja kirjailija **Venny Kontturi** eli Männistön Muo-

ri sekä monet muut, joiden kanssa hän oli tekemisissä tai kirjeenvaihdossa.

Suomen kirjailijaliiton jäseneksi Heikki hyväksyttiin jo 1965 ja Suomen Näytelmäkirjailijaliiton jäseneksi kaksi vuotta myöhemmin. Hän on kirjoittanut kymmeniä näytelmiä, joita on esitetty mm. Rovaniemen, Seinäjoen ja Vaasan kaupunginteattereissa. **Jouko Turkka** ohjasi Seinäjoen Kaupunginteatterille 1968 Tulva -näytelmän, joka saavutti valtakunnallista huomiota. Samoin Heikki kirjoitti Seinäjoen kaupunginteatterin vihkiäisnäytelmän Symposionin Alvar Aalosta 1987. Valtionpalkinnon hän sai 1971 Raamattusaaren kansaa -näytelmällä. Lisäksi hän on saanut Vaasan läänin palkinnon ja Seinäjoen kaupungin kulttuuripalkinnon. Hän on kirjoittanut teoksia radiolle ja televisiolle.

Heikki on koulutukseltaan sosionomi ja humanististen tieteiden kandidaatti. Hän on valmistunut Tampereen yliopistosta pääaineinaan kirjallisuus. Vaikka kulttuuri ja kirjoittaminen ovat häntä kiehtoneet, leipätyönsä hän on ansainnut Kelan toimistossa paikallisjohtajana eli byrokraattina Kurikassa (ote samannimisestä runosta):

*Byrokraattina
herra minä rukoilen sinua
tänäkin aamuna
että antaisit asiakkaitten tulla
oikeasta ovesta
oikealla hetkellä
oikeaan paikkaan
oikealle virkailijalle
oikealle esittelijälle
oikealle apulaisjohtajalle
oikealle johtajalle...*

Kela-aikanaan Heikkiin tekivät suuren vaikutuksen asiantuntijalääkärit lääkintäneuvos **Aarne Alanen** ja tohtori **Väinö Väisänen**. Ensimmäinen kertoi hänelle, että oli ollut Viipurin sotasairaalaassa nuorena lääkäriä 1918, kun säveltäjä Toivo Kuula ammuttiin Viipurin seurahuoneen juhlahumussa. Hän antoi ensiavun majurille, jota Kuula kraappasi äkkikipaisuudessa puukolla niskaan. Myöhemmin Kuulan Alma-vaimo kävi haastattelemassa lääkintäneuvosta traagisista tapahtumista.

Heikin rakkain harrastus on maalaus. Sitä hän on harrastanut myös pitkään ja pitänyt useita taidenäyttelyitä. Hän maalaa suuria teoksia, jotka hän sommittelee yksinkertaisista elementeistä ja hän käyttää kirkkaita, puhtaita värejä. Kirja on kuvitettu hänen monilla maalauksillaan; muotokuvilla, lakeusmaisemilla ja patsailla ulkomaanmatkoilta. Hän on kuvannut syntymäpitäjänsä Kauhavan vanhoja surevia maalaistaloja, jotka ovat autioitumassa. Taulut rauhoittavat ja puhuttavat. ▼

Heikki Hemminki ja Heikin maalaama taulu Sippolan kylästä (1978) Kauhavalta. Taloista neljä on nykyään hävinnyt, seitsemän on jäljellä.
Kuva: Annukka Viitaniemi.

Viiden vuosikymmenen runot ja laulut levyllä

Heikki Hemmingin *Mies istui ja mietti, varjosi vain* - cd ilmestyi samaan aikaan kuin *Monen kaupungin tuoksua taskussa* -teos 2011.

Runo- ja laulutekstejä on viidenkymmenen vuoden ajalta. Ne ovat valittu Heikki Hemmingin monista runokirjoista. Mukana on 48 teosta, osa runoista on sävelletty. Säveltäjinä ovat olleet säveltäjä ja opettaja **Jussi Kivimäki**, erityisopettaja ja muusikko **Lasse Mannila** ja läänintaitelija, musiikkipedagogi **Kari Mäkiranta**. Myös Heikin poika, **Perttu Hemminki**, on säveltänyt ja sovittanut runoja. Valtaosassa solisteina ovat **Matti Kökkö** ja **Annette Kaukonen**, osan tulkitsee **Untamo Perttu & Kakkorin Sa-**

hurit, solistina **P. Mäkinen**. Valtaosan runoista Heikki Hemminki lausuu itse professori Veikko Sinisalon opettamalla tavalla.

Minua puhutteli eniten ensimmäinen *Ken on kasvanut konnalla Raamattumaan* -teos. Se muistuttaa kaunista virttä ja on näytelmästä *Raamattusaaren kansaa* (Vaasan kaupunginteatteri 1970). Lisäksi minua koskettivat Heikin runot sota-ajalta: Rinnassa rautaristi, Lapsuuden muisto, Suomea etsimässä, Vammaisten sukupolvi ja Sotahevonen. Hauskimpia runoja ovat Geeniperimä ja Pohojalaan. Mukana ovat Puhelu Jumalalle, Terveisiä maailmalta isälle ja Terveisiä Napolista äidille ja monia muita

runoja ulkomailta. Vaikuttavin on Elämä peliättää vanhoja, jossa Heikki pohtii vanhuutta. Nämä ovat myös arvokkaita lahjateoksia merkkipäiviksi tai muiksi lahjoiksi. ▼

Sekä kirjaa että cd-levyä voi tilata Suomalaisesta Kirjakaupasta Seinäjoelta tai kirjailija **Heikki Hemmingiltä** puh. 050 - 469 2166 tai heikki.hemminki@netikka.fi Postikulut tulevat myös mukaan.

Annukka Viitaniemi

Helsingin Eteläpohjalaiset ry:n hallitus

Ellei vastaanottajaa tavoiteta,
pyydetään palauttamaan osoitteella:
Kirsti Kymäläinen,
Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Elle Mäkinen, puhenjohtaja

Kahisevanmäki 3 D, 02710 Espoo
puh. 040 7013364
elle@makiset.net

Antero Tala, varapuheenjohtaja, toimitusneuvosto, ilmoitusvastaava

Oravapolku 2 C, 02270 Espoo
puh. 09-8881705 ,0400 866002
antero.tala@ayt.fi
antero.tala@kolumbus.fi

Helena Pyhälähti-Räisänen, sihteeri, toimitusneuvosto

Räisäläntie 32 C, 02140 Espoo
puh. 050 5960047
helena.pyhalahhti-raisanen@kolumbus.fi

Suvi Lahdenmäki päätoimittaja, tiedotus

Rajatie 1 A 4, 00730 Helsinki
puh. 050 3385304
suvi.lahdenmaki@gmail.com

Ritva Turunen, varasihteeri

Lehdokkipolku 6 C 20, 00930 Helsinki
040-7510358
ritunen@gmail.com

Sirkka-Liisa Mattila, emäntä

Lavettitie 12 A, 00430 Helsinki
puh. 09-536205, 040 8449445
mattila.sirkkaliisa@gmail.com

Henrik Lamberg, musiikkivastaava

Toivolantie 4 B 2, 1800 Klaukkala
puh. 0400 418869
henkkala@gmail.com

Tarmo Ojaluoma, toimitusneuvosto

Helsingintie 2 E 29, 02700 Kauniainen
puh. 040 5553303 09-5053039
tarmo.ojaluoma@gmail.com

Vilho Korkeamäki

Järvensivunkuja 7 B, 04300 Tuusula
puh. 09 25844447, 040 545 8022
vilho.korkeamaki@kolumbus.fi

Ritva Viitamäki, toimitusneuvosto

Untamontie 15 E 38, 00610 Helsinki
puh. k. 09 7244418, 040 9118568
ritva.viitamaki@suomi24.fi

Jaakko Ojala

Rantakartanontie 4H 106, 00910 Helsinki
puh. 0400 497633
jaska.ojala@kolumbus.fi

Tapani Salomaa

Länsitie 8, 02160 Espoo
puh. 0400 442770
tapani.salomaa@musette.fi

Erkki-Jussi Erkkilä, toimitusneuvosto

Nervanderinkatu 7 B 23, 00100 Helsinki
puh. 0500 100174
ekierkkila@nettiviesti.fi

Hallituksen nimittämät toimihenkilöt

Tapani Tammela, isäntä

Mustarousku 14, 02730 Espoo
040 5282606

Raija Kallio, rahastonhoitaja

Ryytikuja 5 D 30, 00840 Helsinki
040 7180410
raija.kallio@futurecad.fi

Isännöinti KkK Oy

Kirsti Kymäläinen, Jäsenrekisteri

Viirintie 8, 01800 KLAUKKALA
puh. 09-5864731, 0400-774782
kirsti.kymalainen@kolumbus.fi

Helsingin yliopiston Etelä-Pohjalaisen Osakunnan edustaja Elina Tyynelä

Rautalammintie 3 B 404
00550 Helsinki
elina.tyynela@helsinki.fi
040-5706486

Plari on Aikakauslehtien Liitto ry:n jäsen

Mediakortti

Plarin julkaisija:

Helsingin Eteläpohjalaiset ry

Päätoimittaja:

Suvi Lahdenmäki

Rajatie 1 A 4, 00730 Helsinki
puh. 050 3385304
suvi.lahdenmaki@gmail.com

Toimitusneuvosto:

Suvi Lahdenmäki
Tarmo Ojaluoma
Antero Tala
Ritva Viitamäki
Erkki-Jussi Erkkilä
Helena Pyhälähti-Räisänen

Paino: Painomerkki Oy, Helsinki

Painosmäärä: 1 500 kpl

Taitto: Kirsi Pääskyvuori

ISSN 0789-8061

Ilmoitushinnat värillisenä

1/1 s. 650 €
1/2 s. 400 €
1/4 s. 250 €
1/8 s. 150 €
1/16 s. 80 €

mustavalkoisena

1/1 s. 450 €
1/2 s. 250 €
1/4 s. 150 €
1/8 s. 100 €
1/16 s. 60 €

Formaatti: A4

Ilmestyy vuonna 2012:

vko 10, 20, 38 ja 46.

Ilmoitusten viim. jättöpäivä:

n:o 3 7.9.2012
ilmestyy viikolla 38

Julkaisija varaa itselleen oikeuden
ilmestymisaikojen muutoksiin.

Liity jäseneksi Helsingin Eteläpohjalaisiin

Nimi: _____

Osoite: _____

Sähköposti: _____

Syntymäaika: _____ -paikka: _____

Päivämäärä ja allekirjoitus: ____/____/____

Lähetä liittymislomake osoitteella:

Kirsti Kymäläinen
Viirintie 8, 01800 Klaukkala.

Liittymisen jälkeen saat viitteellisen
pankki siirtolomakkeen.
Vuosijäsenmaksu 15 €
Ainajäsenmaksu 225 €

Liittyminen myös netissä:
www.helsingin-etelapohjalaiset.fi